

Když pojedli, zeptal se Ježíš Šimona Petra: „Šimone, synu Janův, miluješ mne víc než ti zde?“ Odpověděl mu: „Ano, Pane, ty víš, že tě mám rád.“ Řekl mu: „Pas mé beránky!“ Zeptal se ho podruhé: „Šimone, synu Janův, miluješ mne?“ Odpověděl: „Ano, Pane, ty víš, že tě mám rád.“ Řekl mu: „Buď pastýřem mých ovcí!“ Zeptal se ho potřetí: „Šimone, synu Janův, máš mne rád?“ Petr se zarmoutil nad tím, že se ho potřetí zeptal, má-li ho rád. Odpověděl mu: „Pane, ty víš všechno, ty víš také, že tě mám rád.“ Ježíš mu řekl: „Pas mé ovce! Amen, amen, pravím tobě: Když jsi byl mladší, sám ses přepásával a chodil jsi, kam jsi chtěl; ale až zestárneš, vztáhneš ruce a jiný tě přepáše a povede, kam nechceš.“ To řekl, aby mu naznačil, jakou smrtí oslaví Boha. A po těch slovech dodal: „Následuj mne!“

Sestry a bratři, dnes se scházíme také k bohoslužbě, ne jen k jednání. Jako lid Boží, jako církve. Zaznívají k nám nepřekvapivá slova o pastýři.

V Bibli je to obraz známý, každý měl v Izraeli nějakou zkušenost se staráním se o ovce. Král se jako pastýř stará o své poddané. Kněz nebo prorok se stará o věřící jako o ovečky Boží. Dokonce sám Bůh se stará o věřící jako pastýř. Pro první křesťany byl dobrý pastýř nejčastějším obrazem Krista. V našich kostelích bývá hlavně na kříži, s učedníky při výuce, na cestě polem či u stolu, Někdy ho malují na trůnu. Ale nejstarší zobrazení je: Ježíš jako dobrý pastýř. Tyto výjevy se našly v římských katakombách. To byly podzemní chodby, kam byli pochováváni, ukládání mrtvů. A křesťané si tam namalovali Ježíše, poněvadž on je tím, kdo nás chrání před zlem a věčnou smrtí. On se nás vypraví hledat, když se ztrácíme. On zná každého z nás se vším, co nás nese i ničí. A on nás shromáždí do svého stáda a nakonec nás všechny shromáždí v Božím království.

Možná stojí za úvahu, že Ježíš při myšlence na ty, kteří budou pokračovat v jeho díle, užil z mnoha možností, které se mu nabízely, příměr k dvěma povoláním – rybářům a pastýřům. Je to tedy něco jiného, než agresivní náboženská vtíravost, typická pro sekty, anebo přehnaná misijní horlivost. Ta obě povolání totiž vyžadují především trpělivost a umění čekat a v tehdejší Izraeli také notný kus odvahy – pastýř musel ubránit stádo před vlky a rybář přečkat nečas na moři. Vlastnost o kterou Ježíš ovšem především opírá svůj příměr, je obětavost. Dobrý pastýř na rozdíl od nezodpovědného nájemce jednak zná své ovce, jednak je ochoten je bránit i za cenu života, protože mu na nich záleží a má je rád. Určitě v tom vidíme motiv, který vede Ježíše na kříž, k přinesení oběti vlastního života.

Bible a naše životní zkušenost zná i špatné pastýře. To jsou ti, kteří se moc nestarají o svěřené stádo, myslí hlavně na sebe, na svou mzdu a své ovce neznají. Známa stať z Ezechiele o tom hovoří. Pastýři – ti nadřazení, nafoukaní, svým jednáním uvádějí do nebezpečí. Nedělají, co by dělat měli. Leccos zlého a nevyzpytatelného se ovečkám může stát. Hlas Hospodinův pak zní: „*Neduživé jste neposílili, nemocnou jste neléčili, polámanou jste neovázali, zaběhlou jste nepřivedli nazpět, po ztracené jste nepátrali, panovali jste na nimi násilně a surově.*“ Jak svůdné je panovat nad lidskými dušemi, jak lehce se služba Božímu společenství může proměnit.

Evangelium připomíná Ježíšův dialog s Petrem. Unese všechnu tíhu této pastýřské služby? Říká se, že když třikrát zapřel, musel pak třikrát odpovědět, že Krista miluje, že ho má rád. Taková výchovná lekce. Asi ji všichni potřebujeme. Trochu podusit. Napřed se vytahoval, a pak fatálně selhal. Musel zaplakat a jít do sebe. My všichni bychom měli být opatrní v siláckých řečech. Ona je mnohem patřičnější zdrženlivost a každodenní věrnost na vinici Páně. Víme, že v našich společenstvích dochází i ke konfliktům, že ne vždy jsme usměvaví, dobře naladěni, že přicházíme s bolestí, pocity nespravedlnosti, někdy i naštvání. To když se nám dílo nedaří, jak chceme a jak si představujeme.

Slyšel jsem jeden výklad, že všichni začínáme jako ti ve stádu a měli bychom se stát pastýři. A myslím, že jimi i jsme, a teď nemyslím jen na duchovní. Ani jen na státníky. Myslím tím i pedagogy, sociální pracovníky, ekonomy, novináře, otce i matky, dědy i babičky. Každý z nás může vést dobře a každý může zranit. Proto slovo evangelia platí každému. Musíme se ptát, jak je to s naší láskou, zda jsme dobří lidé. Kdo a co je pro nás nejdůležitější a proč.

Mussolini prohlásil, že je lepší žít jeden den jako lev než sto dní jako ovce. Postihl tím pradávnu lidskou touhu někým být, něco znamenat – rychlost, hbitost, síla, úspěch. Spoléhám na sebe, potravu si ulovím, o bezpečí se postarám sám. Dnešní dobu charakterizují pojmy etický nihilismus. Právní balast. Pověřčivost. Nezodpovědnost. Individualismus.

Něco v nás ale je, že ačkoli chceme svobodu a jednat dle vlastního úsudku, stále k někomu vzhlížíme, zajímají nás jeho názory a necháváme se někým či něčím ovlivňovat. Je těžké rozeznat, komu na nás opravdu záleží. ale můžeme říci, že kdo spoléhá na Boha, tak se nemýlí. On skrze Krista spojil svůj život s námi. Žasneme. A jsme vděční za ty, kteří tuto lásku dokázali a dokážou žít a předávat dál. Protože v tomto nejistém světě, ve zkouškách a nebezpečích hledáme zastání, oporu.

Pán Ježíš kdysi vyučil Petra. Udělal to dobře. Ve své životní sáze Petr nakonec obstál. To by nás mělo vést k tomu, abychom taky příliš rychle neodsuzovali a dávali druhou šanci. Sobě i jiným. Dejme šanci i našim mnohdy nevelkým společenstvím, které se ještě dokážou sejít, naslouchat Božímu slovu a zůstat si nablízku. Kněžství v jistém smyslu předal Kristus všem svým následovníkům. Všichni máme mít jeho příklad na vědomí, na očích. Je důležité se v lásce poznávat, sdílet své radosti i strasti, naslouchat si a vědět, kdo čím žije. Na osobních vztazích záleží všeobecně ve světě a tím tuplem to má platit v církvi, kde si říkáme sestry a bratři. Povrchní pohled a přehlížení, nezájem zde nemohou mít místo.

Bůh své neopouští. Chce všechny přivést do jednoho ovčince. *Budu je pást a soudit.* Co to znamená? Zájem. Taky to, že On vidí ještě jinak. Nikdy nevíme. I hříšní pro něj mají cenu. Uvědomění si vlastního selhání umožnilo Petrovi přijmout tak výsadní úlohu. Modleme se za to, aby byli svatí kněží a abychom byli všichni svatým lidem.